

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ (Analytical study) แบบ Case – Control study เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรียของประชาชน ในชุมชนพื้นที่ชายแดนไทย – พม่า อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรศึกษา

ประชากรกลุ่มศึกษา (Case) ได้แก่ผู้ที่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย และมารับบริการตรวจรักษา มาลาเรีย ในมาลาเรียคลินิก มาลาเรียคลินิกเคลื่อนที่ หรือโรงพยาบาลของรัฐ และเป็นผู้ป่วยลงทะเบียน จำนวน 96 คน เป็นคนไทยและชาวต่างชาติที่พักอาศัยอยู่ถาวร โดยรวบรวมรายชื่อที่มีอายุตั้งแต่ 15-60 ปี (ข้อมูลในเดือนตุลาคม 2549 ถึงเดือนกันยายน 2550) ครอบคลุม 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สะเรียง ตำบลแม่ขอม ตำบลแม่หะและ ตำบลป่าแป๋ ส่วนประชากรกลุ่มเปรียบเทียบ (Control) ได้แก่ผู้ที่ไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรียจำนวน 192 คน (จำนวนสองเท่าของกลุ่มศึกษา) ใช้การสุ่มแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไข คือ อาศัยอยู่ในกลุ่มบ้านพื้นที่เดียวกันกับกลุ่มศึกษา (Cas) อาศัยในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง ตามแนวชายแดนไทย – พม่า ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ครอบคลุม 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สะเรียง ตำบลแม่ขอม ตำบลแม่หะและและ ตำบลป่าแป๋

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง และจากการทบทวนวรรณกรรม คำถามปลายเปิด ประกอบด้วย 5 ส่วน ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางที่อยู่อาศัยและครอบครัว

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้มาลาเรีย

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านการบริการสาธารณสุข

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านประกอบด้วย นักวิชาการสาธารณสุข 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านงานป้องกันและควบคุมไข้มาลาเรีย 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและความชัดเจนในเนื้อหา ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index) เท่ากับ 0.99 จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ประชาชน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 คน นำมาหาข้อผิดพลาดของแบบสัมภาษณ์และนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้สัมภาษณ์จริงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษาวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงหัวหน้าศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่ 10.1 แม่ฮ่องสอน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยประสานงาน จากศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่ 10.1 แม่ฮ่องสอน และ หน่วยควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่ 10.1.3 แม่สะเรียง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ประชุมชี้แจงวิธีการรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แก่ผู้ช่วยวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่ 10.1.3 แม่สะเรียง เพื่อทำความเข้าใจในแบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งทดลองใช้แบบสัมภาษณ์
4. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยที่ผ่านการอบรมการใช้แบบสัมภาษณ์แล้ว
5. เมื่อใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ มารวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องแล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล และวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การพิทักษ์สิทธิ์

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ์ ก่อนการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการวิจัย วิธีการสัมภาษณ์ และระยะเวลาการสัมภาษณ์ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ และให้ลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย หากกลุ่มตัวอย่างต้องการยุติการให้ข้อมูลก็สามารถกระทำโดยไม่มีผลใดๆทั้งสิ้นต่อกกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวม และผลการวิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้มีดังนี้

1. วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้ Odds Ratio และ 95% Confidence Interval of Odds Ratio